

Dalyvumo lygio nustatymas

Kas yra dalyvumo lygis?

Dalyvumo lygis parodo, kaip aktyviai žmogus gali dalyvauti bendruomenės veiklose.

Pavyzdžiui, mokykloje ar dienos centre.

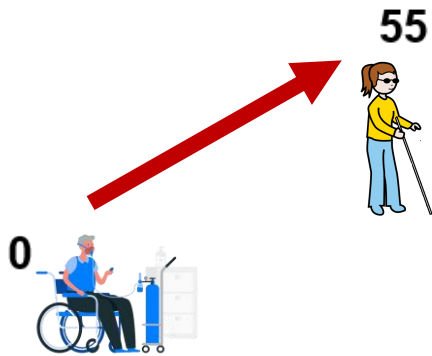
**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ
APSAUGOS AGENTŪRA**
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Kas nustato dalyvumo lygį?

Dalyvumo lygį nustato

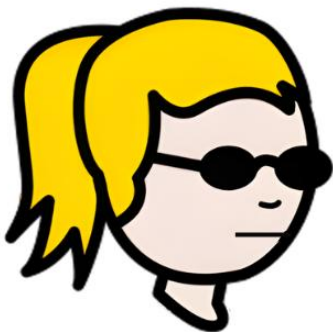
Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra.

Šiame tekste Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą vadinsime **Agentūra**.

Agentūros darbuotojai įvertina žmogaus dalyvumą nuo 0 iki 55 procentų.

Kuo mažesnis procentas, tuo mažiau žmogus yra savarankiškas

Žmogui, kuriam Agentūra nustatė 0 procentų, reikia daug pagalbos.

Žmogui, kuriam Agentūra nustatė 55 procentus, dažniausiai reikia mažiau pagalbos.

Gali būti įvairiai, priklauso nuo ligų ar **sutrikimų**. **Sutrikimas** yra tada, kai žmogus negali daryti kažko, ką įprastai dauguma žmonių gali daryti. Pavyzdžiui, negali matyti.

Kam Agentūra nustato dalyvumo lygį?

Dalyvumo lygį Agentūra nustato žmonėms, kurie:

- labai serga,
 - patiria didelių sunkumų.
- Pavyzdžiui, žmonėms, kurie blogai mato.

Kaip Agentūra nustato dalyvumo lygį?

Kad Agentūra nustatytų dalyvumo lygį, žmogui reikia gauti **gydytojo siuntimą** į Agentūrą.

Gydytojo siuntimas yra medicininis dokumentas apie žmogaus sveikatą.

Kai žmogus turi gydytojo siuntimą į Agentūrą, reikia kreiptis į artimiausią Agentūros skyrių.

Visoje Lietuvoje yra daug Agentūros skyrių. Informaciją apie Agentūros skyrius Lietuvoje rasite paspaudę ant [šios mėlynos nuorodos](#).

Dalyvumo lygį nustato Agentūros darbuotojai.
Agentūros darbuotojai:

- perskaito medicininius dokumentus apie žmogaus sveikatą,

- pakviečia žmogų pasikalbėti.

Pokalbio metu darbuotojas užduoda klausimus, kaip žmogui sekasi daryti įvairius veiksmus.

Pavyzdžiui, ar žmogui sunku atsisėsti.

Agentūros darbuotojai įvertina žmogaus atsakymus.

Taip Agentūros darbuotojai geriau išsiaiškina,

- kokių sunkumų turi žmogus,
- kokios pagalbos reikia.

Jeigu žmogus sutinka,

Agentūra gali žmogui padaryti pagalbos planą.

Pagalbos plane yra parašyta,

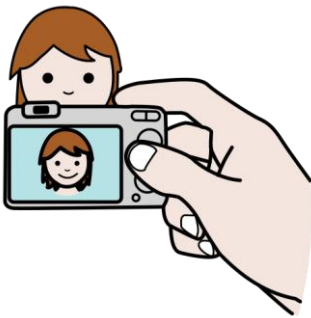
kokios pagalbos reikia būtent tam žmogui.

Kokių dokumentų reikia, kad Agentūra nustatytų dalyvumo lygį?

Kai žmogus kreipiasi į Agentūrą dėl dalyvumo lygio nustatymo, reikia paduoti:

- pasą ar asmens tapatybės kortelę. Žmonės iš kitų šalių turi atnešti leidimą gyventi Lietuvoje.

- nuotrauką žmogaus, kuris nori gauti dalyvumo lygį. Nuotrauka bus įdėta į pažymėjimą.

Arba žmogus gali parašyti Agentūrai, kad leidžia naudoti nuotrauką iš asmens dokumento.

Pavyzdžiui, nuotrauką iš tapatybės kortelės.

Taip pat žmogus turi turėti prašymą nustatyti dalyvumo lygį.

Šį prašymą galima:

- atsisiųsti iš interneto, atsispausdinti ir užpildyti. Paspauskite ant [šios mėlynos nuorodos](#). Tada Jums įsijungs interneto puslapis, iš kurio galite atsisiųsti prašymą.
- atsiųsti Agentūrai elektroniniu paštu arba per Agentūros interneto puslapį.
- užpildyti, kai žmogus ateis į Agentūrą. Užpildytą prašymą ir kitus dokumentus reikia paduoti Agentūros darbuotojui.

Kada galima nustatyti dalyvumo lygį neatvykus į Agentūrą?

Kartais žmogui nereikia ateiti į Agentūrą, kad jam nustatytų dalyvumo lygį.

- Žmogui nereikia eiti į Agentūrą, jei Lietuvoje paskelbiama **ekstremalioji padėtis**.

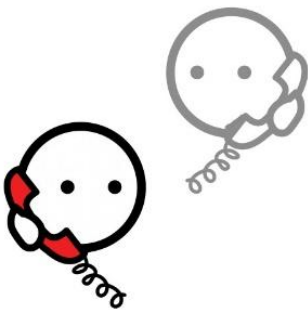

Ekstremalioji padėtis yra tada, kai atsitinka didelė nelaimė.

Pavyzdžiui, plinta labai pavojinga liga.

Todėl negalima niekur eiti.

Jeigu Lietuvoje yra ekstremalioji padėtis, žmogus į Agentūros klausimus gali atsakyti:

✓ telefonu,

✓ elektroniniu laišku.

- Žmogui nereikia eiti į Agentūrą, jei žmogus turi labai sunkią negalią.

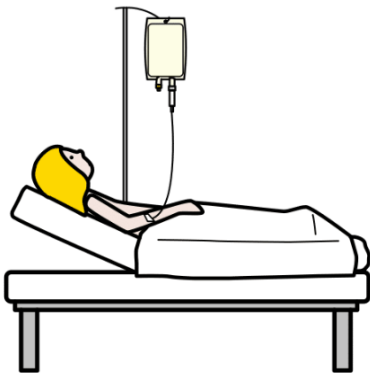
Jeigu žmogus turi sunkią negalią, jis negali ateiti į Agentūrą.

Pavyzdžiui, nes jam labai sunku eiti.

Tada Agentūros darbuotojai atvažiuoja pas žmogų.

Pavyzdžiui, į namus.

Agentūros darbuotojai namuose klausia žmogaus įvairių klausimų.

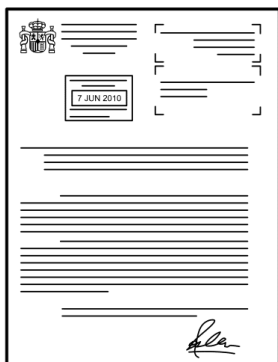

Kartais žmogus turi labai sunkią negalią ir negali atsakyti į klausimus.

Tada Agentūros darbuotojai gali klausti apie žmogų kitų žmonių.

Pavyzdžiui, žmogaus tėčio.

Kas vyksta, kai Agentūros darbuotojai žmogui nustato dalyvumo lygį?

Kai Agentūros darbuotojai nustato dalyvumo lygį, žmogus gauna dokumentą.

Tame dokumente parašyta,

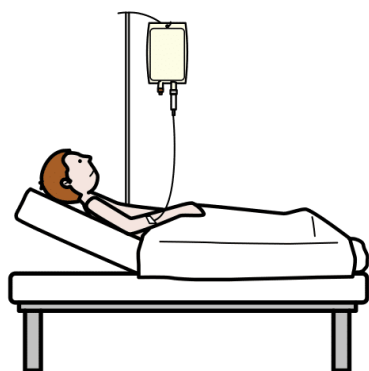
- koks žmogaus dalyvumo lygis,
- iki kada dalyvumo lygis galioja.

Pavyzdžiui, dokumente parašyta,

kad žmogaus dalyvumo lygis yra 50 procentų.

Dalyvumo lygis galioja iki

2027 metų sausio 1 dienos.

Pavyzdžiui, žmogui atlikta sunki operacija.

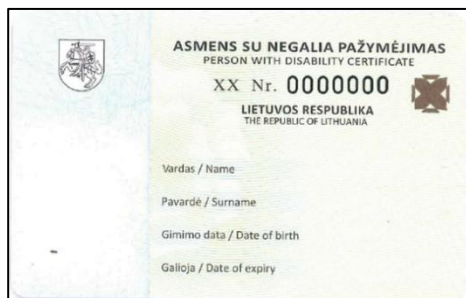
Dabar žmogaus dalyvumas yra mažas.

Gali būti, kad po operacijos žmogus jausis geriau.

Tada žmogaus dalyvumo lygis bus didesnis.

Todėl Agentūros darbuotojas nustato dalyvumo lygį ne visam laikui.

Pavyzdžiui, 6 mėnesiams.

Kai Agentūros darbuotojai nustato dalyvumo lygį, žmogus gauna asmens su negalia pažymėjimą. Asmuo yra žmogus.

Per kiek laiko Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį ir kitus dalykus?

Agentūra turi nustatyti dalyvumo lygį per 20 darbo dienų.

Tai yra maždaug vienas mėnuo.

20 darbo dienų skaičiuojamos nuo tada, kai Agentūra gauna žmogaus dokumentus:

Žmogaus dokumentai yra:

- prašymas,
- medicininiai dokumentai.

Kuriam laikui Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį?

Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį:

- 6 mėnesiams,
- 1 metams,
- 2 metams,

- **visam laikui.**

Visam laikui reiškia, kad žmogui daugiau niekada nereikės iš naujo nusistatyti dalyvumo lygio.

Pavyzdžiui, žmogus negirdi nuo gimimo.

Žmogaus gydytojas parašo, kad žmogus niekada negirdės.

Todėl Agentūra žmogui nustato dalyvumo lygį visam laikui.

Jeigu žmogaus sveikata pasikeitė, žmogus gali vėl kreiptis į Agentūrą.

Pavyzdžiui, jei negirdintis žmogus nebevaikšto.

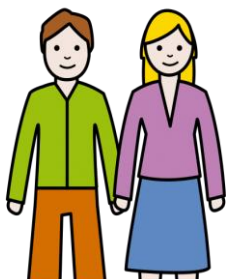
Tada Agentūra iš naujo įvertins dalyvumo lygį.

Kas gali duoti Agentūrai dokumentus, skirtus nustatyti žmogaus dalyvumo lygį?

Dokumentus Agentūrai gali duoti:

- žmogus, kuris nori gauti dalyvumo lygį,

- žmogaus artimieji.
Pavyzdžiui, žmona, tėtis, mama ir kiti.

- už žmogų su negalia **atsakingas žmogus**.

Atsakingas žmogus rūpinasi žmogumi su sunkia negalia.

Atsakingas žmogus turi turėti dokumentą, kad yra atsakingas už žmogų su negalia.

- socialinis darbuotojas.

Ką prašyme turi parašyti žmogus, kuris kreipiasi dėl žmogaus su negalia dalyvumo nustatymo?

Kartais dėl žmogaus dalyvumo lygio kreipiasi:

- žmogaus artimieji,
- socialinis darbuotojas,
- atsakingas žmogus.

Jeigu už žmogų su negalia kreipiasi kitas žmogus,
prašyme reikia parašyti kelis dalykus.

Žmogus, kuris kreipiasi dėl žmogaus su negalia, turi:

- parašyti savo vardą ir pavardę,
- parašyti savo adresą, kur gyvena,
- pridėti **atstovavimą patvirtinantį dokumentą**.

Atstovavimą įrodantis dokumentas

yra dokumentas,

kad galite kalbėti už žmogų su negalia.

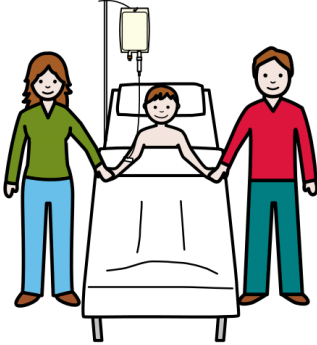
- parašyti žmogaus su negalia, kurį atstovauja:

- ✓ vardą ir pavardę,
- ✓ adresą, kur gyvena,

Atstovaujantis žmogus turi pasirašyti prašymą.

Kaip Agentūra nustato dalyvumo lygį vaikams su labai sunkia negalia, kai jiems sueina 18 metų".?

Yra vaikų, kurie turi labai sunkią negalią.

Tokį vaiką reikia prižiūrėti visą laiką.

Gydytojas sako, kad vaikas visada turės labai sunkią negalią.

Kai vaikui su labai sunkia negalia sueina 18 metų, Agentūra iš karto nustato 0 procentų dalyvumą.

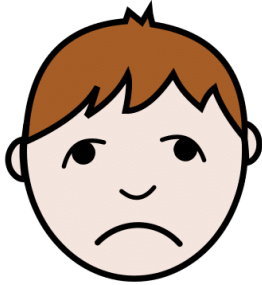

1 _____
2 _____
3 _____
4 _____
5 _____

Jeigu vaiko artimieji nesutinka, jie gali kreiptis į Agentūrą.

Tada Agentūros darbuotojai:

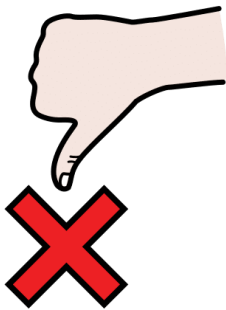
- įvertins, kaip vaikas jaučiasi,
- iš naujo nustatys dalyvumo lygį.

Kaip rašyti skundą dėl dalyvumo lygio nustatymo?

Skundas yra pasakymas,
kad žmogui nepatinka, kaip su juo pasielgė:

- kitas žmogus,
- įstaiga.
Pavyzdžiui, Agentūra.

Jei Agentūros sprendimas dėl dalyvumo lygio
Jums atrodo blogas, galite rašyti skundą.

Kaip rašyti skundą dėl Agentūros
sprendimo?

Jei norite paskaityti apie skundų teikimą,
paspauskite [šią mėlyną nuorodą](#).

Tada Jums atsidarys kitas tekstas.

Tame tekste parašyta,

kaip reikia parašyti ir išsiųsti skundą Agentūrai.

Teksto originalas – <https://anta.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/dalyvumo-lygio-nustatymas/>

Tekstą lengvai suprantama kalba parengė
Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyriaus
patarėja Laura Mikelevičiūtė.

Teksto turinį patvirtino
Metodinės pagalbos ir analizės skyrius.

Tekstą vertino Ernesta Protasova

Teksto vertinimą koordinavo Daiva Ivanauskaitė

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.freepik.com/>
- <https://arasaac.org/>
- <https://anta.lrv.lt/lt/>